

Speech burgemeester Struik bij dodenherdenking 2024

Dorpskerk Leiderdorp

Geachte aanwezigen, Beste Leiderdorpers,

Vandaag zijn we bijeen om hen te herdenken die voor onze vrijheid hebben gestreden. We gedenken burgers en militairen die namens ons land het leven lieten. In de Tweede Wereldoorlog, in de koloniale oorlog in Indonesië of bij vredesoperaties daarna. Zij streden voor een ideaal dat niet vanzelfsprekend is.

Vrijheid moeten we koesteren. Juist in deze tijd is het duidelijk hoe belangrijk vrijheid is. Dagelijks in het nieuws zien en horen we over de situatie in Oekraïne, in de Gazastrook en over andere brandhaarden in de wereld.

De recent overleden Russische verzetsstrijder Aleksey Navalny zei: "I'm not ready to back away from my views". En hij hield dat tot het bittere eind vol. Leven in vrede betekent de vrijheid om je eigen overtuigingen te mogen hebben en die ook uit te mogen dragen. Helaas is dat ook nu nog niet het geval op veel plaatsen in de wereld.

Maar die vrijheid om je overtuigingen uit te dragen is niet ongelimiteerd. Nooit mag jouw vrijheid die van een ander beperken. Nooit mag jouw woord de ander moedwillig kwetsen. Nooit mag jouw overtuiging die van een ander in de weg staan.

Dat is de les die we hebben geleerd en die we op deze dagen doorgeven. En daarom is het ook belangrijk dat we de verhalen blijven vertellen.

Bijvoorbeeld het verhaal van vader en zoon Ubbink. Zij boden onderdak aan ondergedoken joden in hun huis aan de Groenendijkstraat 3.

Of het verhaal van Tante Riek uit Winterswijk. Zij heeft een belangrijke rol gehad bij de oprichting van de landelijke organisatie voor hulp aan onderduikers. Hoewel de geschiedschrijvers het nog niet kunnen bevestigen lijkt zij vanaf het adres Zijldijk 14 in Leiderdorp te hebben geopereerd.

Nog dichterbij huis is het verhaal van Cornelis Hobo. Hij was ambtenaar bij de gemeente Leiderdorp. En werkte mee aan een nep-overval op het gemeentehuis. Hobo had contact gekregen met verzetsheld Johannes Post die een overval op het gemeentehuis in scene wilde zetten. De bedoeling was om het gehele bevolkingsregister mee te nemen, maar ook blanco persoonsbewijzen en distributiekaarten. Op 4 april 1944 werd de overval uitgevoerd. Johannes Post en twee maten fietsten rond zes uur 's avonds naar het gemeentehuis, waar Hobo al in spanning zat te wachten. Hij liet de overvallers zien waar de spullen in de kluis lagen en werd gekneveld en met een doek voor de mond achter gelaten. De volgende ochtend werd Hobo door een collega en burgemeester Brug gevonden en bevrijd uit zijn benarde positie.

Ook nu nog is dit een verhaal dat niet in een filmscript zou misstaan. Mede dankzij deze verzetshelden, die met gevaar voor eigen leven de vijand dwars zaten, kwam de Tweede Wereldoorlog na 5 jaar tot een eind. Verhalen om hoop uit te putten.

Hoop die ik ook haal uit verhalen die ons bereiken uit de huidige oorlogsgebieden. Want wie heeft niet het ontroerende filmpje gezien van Amelia, het 7-jarige Oekraïense meisje dat tijdens bombardementen in de schuilkelders in Kiev het liedje “let it go” zong? Een prachtig lied uit de Disneyfilm Frozen. Amelia stak zo haar lotgenoten een hart onder de riem. Later wist Amelia het land te ontvluchten en werd ze uitgenodigd om op oudejaarsavond op de Britse televisie nog eens te komen zingen. Verrassing voor Amelia was dat twee leden van de originele cast van de film Frozen plots op het podium verschenen en meezongen. Een mooi gebaar voor een kind dat de verschrikking van een oorlog wist om te buigen naar hoop.

Dames en heren,

Laten we, in navolging van Amelia, samen de hoop vast houden. Laten we hier vandaag onze doden herdenken in de wetenschap dat zij niet voor niets zijn gestorven. Dat wij nog steeds in een vrij land leven waar iedereen er mag zijn, waar iedereen zijn mening mag hebben en waar we samen in vrede leven.

Graag sluit ik, traditiegetrouw, af met een gedicht. Het is het slot van Amanda Gormans gedicht bij de inauguratie van Joe Biden tot President van Amerika in 2021. In een vertaling door Katelijne De Vuyst.

*Als het dag wordt zeggen we de nacht vaarwel
vurig en zonder vrees
De nieuwe dageraad bloeit open nu wij hem bevrijden
Want het licht blijft altijd schijnen
Als je de moed maar hebt het te zien
Als je de moed maar hebt het te zijn*